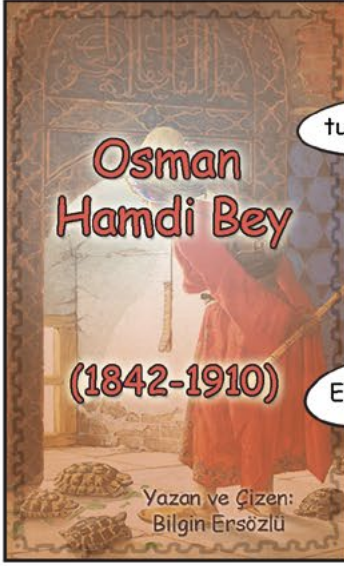

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

Yıl 1851. Güzel bir yaz gününde, İstanbul'dayız. Annesinin mahalledeki fırına pide almaya gönderdiği küçük Osman Hamdi, eve dönerken sokakta seksek oynayan iki arkadaşına rastlamış.

Bakalım yedinci kareyi de ilk seferde tutturabilecek miyim... Hoop! Tüh! Elimden kaydı... Fazla hızlı gidiyoor... Dikkat et Osman!

Ne? Hi! Ay!

Eyvah, taş Osman Hamdi'nin ayak bileğine çarptı! Kanamaz umarım Peynirciğim.

Öyle kanatacak kadar sert çarpmadı Simitçiğim. Ama sen yine de bakma. Ne olur, ne olmaz! Kan görmeye dayanamamak anlaşılır bir durum olsa da daha öykünün en başında fenalaşmanı istemeyiz. Ha ha ha!

Afedersin Osman. Taşı kasten sana atmadım, biliyorsun. Acımadı ya?

Mühim değil Hasan. Sadece hafifçe çarptı, acıtmadı... Bu arada bu taşın çok bir mermer parçasına benziyor. Üzerinde de yazılar var galiba... Nereden buldunuz bunu?

Yukarı mahallede, hani kimsenin yaşamadığı çok eski bir bina var ya, onun bahçesindeydi.

Orada daha bir sürü taş... Şey, bir sürü mermer parçası var bunun gibi. Görünce iyi seksek oynanır diye aldık işte.

Kalsın, kalsın. Bu oyun için fazla kayganmış zaten.

Hımm! Belki de eskiden o binanın kapısının üzerinde süslemeli bir mermer levha vardı. O düşüp kırılmışsa eğer... Üstünde ne yazıyordu acaba? Bende kalabilir mi bu?

Ha ha ha!

O da ne! Osman Hamdi'nin kolunun altındaki o şey fırından yeni çıkmış bir pide mi yoksa? Şlap! Deminden beri bunu bana nasıl söylemezsin Peynir?

Olmadı, olmadı. Artık bakabilirsin.

Oh, neyse! Bir şey olmamış anlaşılır.

Birkaç gün sonra evde...

İşte böyle baba. O bahçede arkadaşlarımdan bulduğum mermer parçasına benzer başka parçalara daha rastlayınca bulabildiklerimin hepsini bir araya getirmeye karar verdim. Eksik yerleri de hayalimden çizip tamamlamaya çalışıyorum ama bilmediğim bir alfabe olduğu için ne yazdığı hakkında tahmin yürütemiyorum.

Bu bana da yabancı, eski bir dile benziyor Osman. O yüzden okuyamıyorum. Ama gösterdiğin çaba takdire şayan. Belli ki, geçmiş bir kültürden miras bu kalıntıyı anlamaya çalışman, ona böyle değer vermen çok hoş. Aferin sana.

Hımm! Günümüzde kapı eşiklerine serilen paspaslardaki gibi, bir zamanlar o evin girişinde de bir mermer levha üzerinde "hoş geldiniz" mi yazıyordu ki?

Olabilir Simitçiğim.

Tarihe ve resim sanatına ilgisi henüz küçük yaşta ortaya çıkmaya başlayan Osman Hamdi, iyi de bir öğrencidir. Hızla yabancı diller öğrenir. İlk gençlik yıllarından itibaren ailesiyle birlikte sık sık Avrupa ülkelerine gitme, ziyaret ettikleri kentlerde müzeleri, sanat galerilerini gezip görme şansı bulur. Paris'e yerleşip hukuk okuduğu üniversite döneminde ünlü ressamların yanında çıraklık yaparak resim eğitimi de alır. Ülkesine döndüğünde devlet memuriyetine girer. Görev yeri Bağdat'ta Yabancı İşler Müdürlüğüdür.

Tarih boyunca pek çok kültür ve uygarlığa ev sahipliği yapmış bir ülke olan günümüzün Irak'ı, o dönemde Osmanlı Devleti'nin sınırları içindeydi. Osman Hamdi Bey o coğrafyada devam eden pek çok arkeolojik kazıya, o kazı alanlarında gün yüzüne çıkarılan sayısız eserin de yurt dışındaki müzelere götürülüşüne şahit olur.

Kazıları gerçekleştiren yabancı arkeologlar, buldukları eserleri isterlerse ülkelerine götürebiliyor. Bunu engellemek için elimden şu an fazla bir şey gelmiyor çünkü bu konudaki kanunlarımız da altyapımız da son derece yetersiz. Bir şey yapmalı!

Hımm!

Hımm!

Osman Hamdi Bey İstanbul'a döndüğünde, arkeolojik buluntuların yurt içinde kalmasını sağlayacak hukuki zemininin oluşturulması ve korunup sergilenebilecekleri mekânların yaratılması için çalışmalar yapar.

Bu konunun önemini ilgililere anlatabilmek, onları ikna edebilmek için çok uğraştım ama değdi. Yeni çıkan kanun sayesinde topraklarımızda bulunan tarihi eserlere daha iyi sahip çıkabileceğiz. Artık kolay kolay kimse onları alıp götüremeyecek.

Yaşasın!

Yaşasın!

Arkeoloji konusundaki bilgileri arttıkça üstlendiği görevler ve sahip olduğu yetkiler de çoğalan Osman Hamdi Bey, kazı çalışmalarının imparatorluk coğrafyasının dört bir yanına yayılmasını da sağlar. Anadolu'nun antik kentlerinde, ören yerlerinde, höyüklerinde ve dağlarında gerçekleşen arkeolojik çalışmalarda da...

Heykellerden tanıdım! Nemrut Dağı burası.

Bravo Simitçiğim.

İskender Lahdi olarak tanınan muhteşem eserin, bir mermer küttlesinden yontuluşundan iki bin küsur yıl sonra Lübnan'daki Sayda Kral Mezarlığı kazısında bulunup gün ışığına yeniden kavuşmasında da o vardır.

Ne görkemli bir lahitmiş! Üzerindeki kabartmaları yakından görmek isterdim. Nerede sergileniyor acaba?

Zamanlaması harika bir soru bu. Ama yanıtı bir sonraki karede.

Kayıt altına alınması, onarılması ve yıpratıcı dış etkenlerden korunarak sergilenmesi gereken tarihî eser ve buluntuların sayıları arttıkça, bu gereksinimi karşılayacak özelliklere ve yeterliliğe sahip bir müzenin inşa edilmesi de kaçınılmaz hâle gelir. Uç ana bölümden oluştuğu için bugün İstanbul Arkeoloji Müzeleri olarak adlandırdığımız kurum, Osman Hamdi Bey'in olağanüstü çabaları sayesinde hayata geçirilir.

İlk fırsatta İstanbul Arkeoloji Müzelerini gezmeye gidelim.

Müze kartlarımızı da yanımıza almayı unutmayalım.

Osman Hamdi Bey arkeoloji ve tarihî eserlerin korunması alanlarında çalışmayı ömrü boyunca sürdürdü. Kendisi ülkemizde modern anlamıyla müzeciliği başlatan kişi olarak kabul edilir.

Hayatı boyunca vazgeçmediği bir diğer uğraşı da resimdir. Uluslararası üne sahip pek çok eser vermiş başarılı bir ressam olan ve bu alanda da yenilikçi yaklaşımıyla ülkemizin kültürel ve sanatsal gelişiminde önemli bir rol üstlenen Osman Hamdi Bey, aynı zamanda bugün Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi olarak bilinen Sanayi-i Nefise Mektebinin de kurucusudur.

Desene Peynirciğim, on parmağında on marifet varmış Osman Hamdi Bey'in!

Seni mi kıracağım Simitçiğim? Dedim gitti! Ha ha ha!

